



ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Фах
**(фахова профілізація «Музичне мистецтво естради та джазу/
інструменталісти»)**

Спеціальність		025 Музичне мистецтво
Галузь знань		02 Культура і мистецтво
Ступінь вищої освіти		Бакалавр
Освітньо-професійна програма		Оркестрова майстерність
Курс		1 – 4
Семестр		1 – 8
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)		720 годин / 24 кредити ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Чуриков Віктор Васильович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Заслужений діяч мистецтв України, професор
	Посада	Професор кафедри музичного мистецтва естради та джазу (клас саксофону)
	Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Churikov.pdf
	e-mail	viktor.churikov@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Давидов Сергій Петрович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	доцент кафедри музичного мистецтва естради та джазу (клас спеціального фортепіано)
	Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Davydov.pdf
	e-mail	serhii.davydov@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Дубка Олександр Сергійович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	доцент кафедри музичного мистецтва естради та джазу (клас тромбону)
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Dubka.pdf

	e-mail	oleksandr.dubka@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Блінков Олександр Люс'єнович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	
	Посада	старший викладач кафедри музичного мистецтва естради та джазу (клас електрогітари, бас-гітари та контрабасу)
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Blinkov.pdf
	e-mail	milanina.blinkov@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Дмитриченко Артем Володимирович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	
	Посада	викладач кафедри музичного мистецтва естради та джазу (клас труби)
	Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Dmytrichenkov.pdf
	e-mail	artem.dmytrychenkov@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Пех Володимир Миколайович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	
	Посада	викладач кафедри музичного мистецтва естради та джазу (клас ударних інструментів)
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Pekh.pdf
	e-mail	volodymyr.pekh@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Сидоренко Михайло Юрійович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	
	Посада	викладач кафедри музичного мистецтва естради та джазу (клас саксофону)
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Sydorenko.pdf
	e-mail	mikhailo.sydorenko@num.kh.ua
Анотація		Силабус навчальної дисципліни «Фах» (Спеціальний інструмент: саксофон, тромбон, труба, ударні інструменти, бас-гітара (контрабас), електрогітара) складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Навчальна дисципліна «Фах» спрямована на опанування здобувачами освіти обсягів знань, вмінь і навичок гри на спеціальному інструменті, що базуються на опрацюванні різностильового репертуару здобувача, як з викладачем, так і самостійно, та виконавства джазової музики. Виконання здобувачем освіти широкого комплексу

	художніх і технічно-виконавських завдань відбувається у процесі поглиблення у специфіку виконання академічних творів композиторів різних національних традицій і епох до сучасності. Інтерпретація творів великої форми різних жанрів, епох і стилів залучає здобувача до досягнення як широкого комплексу виконавських завдань, так і до творчого пошуку міждисциплінарних зв'язків у процесі вивчення творів. Придбання навичок джазової імпровізації є головним завданням для виконавців джазової музики.
Мета дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка висококваліфікованих фахівців-виконавців на інструментах джазового спрямування, які гармонійно володіють художньою та технологічною сферами музично-виконавської майстерності, навичками джазової імпровізації, оркестровою та ансамблевою майстерністю. На основі залучення до світової та вітчизняної скарбниці музичної культури, у здобувачів освіти формуються індивідуальні інструментально-виконавські навички і художньо-естетичний світогляд майбутніх фахівців, які володіють творчо обумовленою багатовекторною професійною майстерністю джазових виконавців-імпровізаторів, орієнтованою і на інтерпретування чужих опусів і на художнє формування власних імпровізаційних творів у сольній, оркестровій та ансамблевій сферах музично-художньої діяльності.
Програмні результати навчання	ПРН 1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності. ПРН 2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого / хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів. ПРН 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності. ПРН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. ПРН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію. ПРН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. ПРН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. ПРН 14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції. ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва. ПРН 17. Демонструвати аргументовані знання з

	особливостей музичних стилів різних епох.
Загальні компетентності	ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 12. Здатність працювати автономно. ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Фахові (спеціальні) компетентності	СК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності. СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності. СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності. СК 8. Здатність здійснювати диригентську діяльність. СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу. СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією. СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків. СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні Інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності. СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними музикознавстві та музичній педагогіці.
Зміст навчальної дисципліни	<u>Перелік тем для здобувачів класу джазового фортепіано:</u> Тема 1. Перший курс <i>На кожне півріччя:</i> 1) Поліфонічні твори композиторів епохи Бароко (одна або дві частини клавірних циклів) або частина у формі сонатного алегро класичних сонат композиторів європейської традиції (Й. Гайдна, В. Моцарта, Л. ван Бетховена, Д. Бортнянського та інших) або 1 – 2 невеликі п'єси європейських чи українських композиторів ХІХ – ХХІ століть. 2) Етюди К. Черні, М. Клементі, Й. Крамера в якості додаткового репертуару для розвитку віртуозних піаністичних навичок у руслі самостійних занять. 3) П'єси з джазовою лексикою на основі жанрової форми блюзу, регтайму, бугі-вугі; джазові твори в стильовому напрямку страйд-піано та джазові п'єси кантіленного характеру з нескладною фактурою (4-5 джазових п'єс у кожному півріччі). Тема 2. Другий курс <i>На кожне півріччя:</i>

1) Поліфонічні твори композиторів епохи Бароко (одна або дві частини циклів) або одна будь-яка частина класичних сонат композиторів європейської традиції (Й. Гайдна, В. Моцарта, Л. ван Бетховена, Д. Бортнянського та інших), або 1 – 2 невеликі п'єси європейських чи українських композиторів XIX – XXI століть. 2) Етюди К. Черні, М. Клементі, Й. Крамера М. Мошковського та українських композиторів в якості додаткового репертуару для розвитку віртуозних піаністичних навичок в руслі самостійних занять.

3) Джазові твори в стильових напрямках: страйд-піано (з ускладненою фактурою), свінг, бібоп, хард-боп і кул (4 – 5 джазових п'єс у кожному півріччі).

Тема 3. Третій курс

На кожне півріччя:

1) Одна/дві частини з поліфонічних клавірних/фортепіанних творів від епохи Бароко – до сучасності, або будь-які частини класичних, романтичних чи сучасних сонат європейських або українських композиторів або 1 – 2 п'єси європейських, американських чи українських композиторів XIX – XXI століть. 2) Етюди М. Мошковського, Ф. Ліста, Ф. Шопена, К. Дебюссі та українських композиторів в якості додаткового репертуару для розвитку віртуозних піаністичних навичок в руслі самостійних занять.

3) Джазові твори в стильових напрямках: страйд-піано (зі складною розвиненою фактурою), бібоп, хард-боп і кул; п'єси, орієнтовані на латиноамериканські жанри та стильові напрямки, а також сучасні джазові твори. Власні інтерпретації джазових тем з імпровізаціями на ці теми (якщо дозволяють показники росту художньо-технологічного рівня імпровізаторської майстерності). Власні композиції на основі використання джазової лексики (якщо є схильність до даного виду творчості). Всього 4 – 5 джазових творів у кожному півріччі.

Тема 4. Четвертий курс

У першому півріччі:

Одна будь-яка частина сонати (класичної, романтичної, сучасної) або 1 чи 2 романтичних п'єси європейських/американських/українських сучасних авторів, або один концертний етюд (Ф. Ліста, Ф. Шопена, К. Дебюссі, М. Мошковського та українських композиторів).

Традиційна, мейнстрімова (класична) та сучасна джазова музика: твори віртуозного та кантіленного плану з розвиненою насиченою фактурою. До програми можуть входити власні оригінальні інтерпретації джазових тем з імпровізаціями на ці теми, якщо дані імпровізаційні твори досягають належного професійного рівню, а також власні композиції на основі використання джазової лексики (якщо є схильність до даного виду творчості). Всього 5 – 6 джазових п'єс.

У другому півріччі формується програма державного іспиту:

Один або два (в залежності від їх об'єму) композиторських твори європейських чи українських авторів XVII – XXI століть (що входять у сонатні, сюїтні, варіаційні цикли або цикли п'єс-мініатюр), або один концертний етюд (Ф. Ліста, Ф. Шопена, К. Дебюссі, М. Мошковського, В. Косенка, А. Штогаренка), або одна п'єса з розвиненою формою та фактурою (європейських чи українських авторів XVII – XXI століть – від епохи Бароко до сучасності).

Традиційна, мейнстрімова (класична) та сучасна джазова музика: твори віртуозного та кантиленного плану з розвиненою насиченою фактурою. Бажано, щоб до програми входили (або – у найкращому випадку – складали повністю *весь список джазової програми*) власні оригінальні інтерпретації джазових (або неджазових) тем з імпровізаціями на ці теми (якщо дані імпровізаційні твори відповідають належному професійному рівню) і також власні композиції з використанням джазової лексики (якщо є схильність до даного типу творчості). Всього 5 – 7 джазових п'єс (в залежності від їх об'єму).

Для здобувачів класів саксофону, труби, тромбону, електро-гітари та бас-гітари, контрабасу, ударних інструментів:

Тема 1. Перший курс

На кожне півріччя:

1. Одна або дві частини твору великої форми (концерт, соната) або дві різнохарактерні п'єси композиторів європейської традиції.
2. Три – чотири власноруч створені транскрипції (блюзи і твори у стилізовому напрямку свінг).
3. Технічні вимоги: різноладові гами та арпеджіо, етюди, різнопланові вправи у тому числі зі збірок Д. Ейберсольда для розвитку віртуозних навичок в руслі самостійних занять).

Тема 2. Другий курс

На кожне півріччя:

1. Одна або дві частини твору великої форми (концерт, соната) або дві різнохарактерні п'єси композиторів європейської традиції.
2. Три – чотири власноруч створені транскрипції: джазові п'єси у стилізових напрямках: бібоп, хард-боп і кул (або власні оригінальні інтерпретації джазових тем з імпровізаціями на ці теми) у стилізових напрямках: свінг, бібоп, хард-боп і кул.
3. Технічні вимоги: різноладові гами та арпеджіо, етюди, різнопланові вправи у тому числі зі збірок Д. Ейберсольда для розвитку віртуозних навичок в руслі самостійних занять.

Тема 3. Третій курс

На кожне півріччя:

1. Одна або дві частини твору великої форми (концерт,

соната) або дві різнохарактерні п'єси композиторів європейської традиції.

2. Три – чотири власноруч створені транскрипції: п'єси, орієнтовані на латиноамериканські жанри та стильові напрямки, а також сучасні джазові течії (або власні оригінальні інтерпретації джазових тем з імпровізаціями на ці теми), орієнтовані на латиноамериканські жанри та стильові напрямки, а також сучасні джазові течії.

3. Технічні вимоги: різноладові гами та арпеджіо, етюди, різнопланові вправи у тому числі зі збірок Д. Ейберсольда для розвитку віртуозних навичок в руслі самостійних занять.

Тема 4. Четвертий курс

У першому півріччі:

1. Одна або дві частини твору великої форми (концерт, соната) або дві різнохарактерні п'єси композиторів європейської традиції.

2. Три – чотири власноруч створені транскрипції: п'єси, орієнтовані на свінг бібоп, хард-боп, кул, латиноамериканські жанри та стильові напрямки, а також сучасні джазові течії (або власні оригінальні інтерпретації джазових тем з імпровізаціями на ці теми), орієнтовані на латиноамериканські жанри та стильові напрямки, а також сучасні джазові течії.

3. Технічні вимоги: різноладові гами та арпеджіо, етюди, різнопланові вправи у тому числі зі збірок Д. Ейберсольда для розвитку віртуозних навичок в руслі самостійних занять.

У другому півріччі 4 курсу іде робота над програмою атестаційного іспиту:

1. Перша, чи друга і третя частина твору крупної форми (якщо твір складається з трьох частин), або перша та друга частини, або третя та четверта частини твору крупної форми (якщо твір складається з чотирьох частин).

2. П'ять – сім власноруч створених транскрипцій (п'єси, орієнтовані на свінг бібоп, хард-боп, кул, латиноамериканські жанри та стильові напрямки, а також сучасні джазові течії). Бажано, щоб до програми входили (або – у найкращому випадку – складали повністю *весь список джазової програми*) власні оригінальні інтерпретації джазових (або неджазових) тем з імпровізаціями на ці теми (якщо дані імпровізаційні твори відповідають належному професійному рівню) (або власні оригінальні інтерпретації джазових тем з імпровізаціями на ці теми), орієнтовані на латиноамериканські жанри та стильові напрямки, а також сучасні джазові течії.

Для здобувачів, які навчаються майстерності гри на ударних інструментах, окрім показу вібрафонового репертуару, до програмних вимог (всіх років навчання) входить демонстрація різножанрових та різностильових музичних творів саме для барабанів.

Види занять	Індивідуальні заняття, самостійна робота
Методи навчання	Практичний метод (індивідуальні заняття); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); компаративний метод (метод порівняння ілюстрацій звукової реалізації різних варіантів формування джазового музичного твору); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна робота здобувачів вищої освіти (розв'язання завдань, виконання вправ).
Форми та методи оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Поточний контроль (має 60 балів): диференційований залік здійснюється у формі акустичної демонстрації творчого проекту (академконцерту) у вигляді концертного виступу + оцінювання якості самостійної роботи. Підсумковий семестровий контроль (має 40 балів): 1, 3, 5, 7 семестри – (диференційований залік) та 2, 4, 6, 8 семестри – (екзамен) здійснюються у формі акустичної демонстрації творчого проекту (екзаменаційної програми) у вигляді концертного виступу. З огляду на специфіку кафедри, особливого значення набуває наявність у програмі здобувачів вищої освіти їх власних джазових імпровізаційних творів, переконливе втілення яких під час залікових і екзаменаційних виступів є важливим показником професійної майстерності і стає важливим критерієм для оцінювання.
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки використанню електронних сервісів Google Meet, Zoom, Viber, Telegram тощо, листуванню через e-mail, посиланню на Google Disk. Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	1. Давидов, С. (2015). Фактурна організація джазового твору (на матеріалі фортепіанного мистецтва). [Автореф. дис. кандидата мистецтвознавства, ХНУМ ім. І. П. Котляревського. Харків. 2. Чуріков, В. (2011) Джазова імпровізація на саксофоні: навч.-метод. посіб. [Текст, ноти]. Х., ТОВ «С.А.М.». 3. Чуріков, В. (2023) Основи імпровізації в Блюзі для саксофона-альта та тенора. Хрестоматія. Харків. 4. Чуріков, В. (2024) Розвиток імпровізаційних навичок для

	саксофона-альта та тенора. Хрестоматія. Харків 5. Чуріков, В. (2011) Ладова техніка на саксофоні. Навч.-метод. посіб. Харків. 6. Aebersold, J. (2015). <i>How to Play Jazz for Piano: The Most Widely Used Improvisation Method on the Market</i>. Alfred Music. https://www.jazzbooks.com/mm5/merchant.mvc?Screen=PRO&Product_code=V01P 7. Gridley M. (2013). <i>Concise Guide to Jazz</i>. (7th ed.) Pearson Upper Saddle River, New Jersey 07458. https://www.researchgate.net/profile/Mark-Gridley/publication/323848437_Instructor's_Resource_Manual_Seventh_edition_concise_guide_to_jazz_mark_c_gridley/link/s/5aafa647a6fdcc1bc0bcc6b6/Instructors-Resource-Manual-Seventh-edition-concise-guide-to-jazz-mark-c-gridley.pdf 8. Hodson R. (2007). <i>Interaction, Improvisation, and Interplay in Jazz</i>. New York : Routledge. https://www.researchgate.net/publication/250015233_Robert_Hodson_Interaction_Improvisation_and_Interplay_in_Jazz_New_York_and_London_Routledge_2007 9. Phil DeGreg. (2015) <i>Jazz Keyboard Harmony</i>. Alfred Music. https://pdfcoffee.com/phil-de-greg-jazz-keyboard-harmonypdf-4-pdf-free.html 10. Richardson, S (2019). Teaching jazz. A study of beliefs and pedagogy using Legitimation Code Theory. The University of Sydney. Retrieved from https://core.ac.uk/download/pdf/323179048.pdf 11. The New Real Book. (2005). (Vol. 1 – 3) Petaluma: Sher Music Co. https://www.biblio.com/9780961470142 12. Tucker, S. (2012). Deconstructing the jazz tradition: The "subjectless subject" of new jazz studies. In D. Ake, C. H. Garrett, & D. Goldmark (Eds.), <i>Jazz/not jazz: The music and its boundaries</i> (pp. 264–284). Berkeley, CA: University of California Press https://www.degruyter.com/document/doi/10.1525/9780520951358-015/html
--	--

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Фах» (Інструменталісти), затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського 26 серпня 2024 року, протокол №1.